

Alihankintamallin toimeksianto Syksy 2021

STM Homma haltuun-Toiveista työhön-hanke
Vaalijalan kuntayhtymä

Alihankintamalli, mistä on kyse yleisesti?

- Pohjautuu Jaana Paanetojan selvitysraporttiin ["Vammaisten työllistymistä tukevan toiminnan ja työtoiminnan uudistaminen"](#)
- Alihankintamallissa on kyse ryhmämuotoisesta palkkasuhteisesta työstä, jossa ryhmän jäsenet voivat vaihtua. Kyseessä ei ole yksittäisen henkilön työllistymisen avoimille työmarkkinoille.
- Tietty taho valitsee työtä tekevät henkilöt ja toimii heille työnantajana sekä järjestää työntekijöille työtehtävien työnjohdon yrityksissä. Sama tietty taho etsii työtehtäviä avoimilta työmarkkinoilta ja laskuttaa heitä tehdystä työstä.

Alihankintamallin pilotointi Vaalijalan kuntayhtymässä, Mikkelin Savosetilla

- Alihankintamallia pilotoidaan päiväaikaisen tekemisen yksikössä, Mikkelin Savosetilla.
- Kyseessä on kolmen kuukauden määräaikainen kokeilupilotti.
- Pilotointi on tavoitteena aloittaa tammikuussa 2022.
- Kyseessä on ryhmämuotoinen toiminta ja pilotointivaiheessa ryhmän jäsenet pysyvät samana.
- Henkilöt (2-3 henkilöä) valitaan pilottiin Mikkelin Savosetin työtoiminnan asiakkaista. Hankkeen projektityöntekijä tekee valintaa yhteistyössä Mikkelin Savosetin johtajan ja henkilöstön kanssa. Myös valittavien henkilöiden oma suostumus kysytään.

Alihankintamallin pilotointi Vaalijalan kuntayhtymässä, Mikkelin Savosetilla

- Huomioitavaa, että henkilöt ovat tällä hetkellä maksusitoumuksella kehitysvammaisten työtoiminnassa Mikkelin Savosetilla. → Sovittava kunnan edustajan kanssa henkilöiden osalta työtoiminnan maksusitoumuksen ja alihankintamallin pilotoinnin samanaikaisuus (perusteltua tässä vaiheessa, kun kyseessä määräaikainen kokeilu).
- Alihankintamallissa henkilöt ovat määräaikaisessa ja osa-aikaisessa palkkatyösuhteessa Vaalijalan kuntayhtymään. (Vaalijala maksaa heille palkan ja järjestää työterveyshuollon.)
- Vaalijala laskuttaa yrityksiä tehdystä työstä ja huolehtii työtehtävien työnjohdosta (pilotointi vaiheessa hankkeen projektityöntekijä toimii työhönvalmentajana). Henkilöiden esimiehenä toimii Mikkelin Savosetin johtaja.
- Työtehtäviä voi olla alihankintamallissa myös Vaalijalan omissa yksiköissä esim. pihanhoitotyöt.
- Tavoitteena hyödyntää Mikkelin Savosetilla jo olemassa olevia työtehtäviä (tehdään jo nyt alihankintatyönä, sopimukset tehty jo valmiiksi).

Alihankintamallin pilotointi Vaalijalan kuntayhtymässä, Mikkelin Savosetilla

- Pilotointivaiheessa työtehtävät koostuvat pitkälti ympäristön siistintä ja talonmiestöistä.
- Palkkaus määräytyy KVTES:n mukaan.
- Tehtävänimikkeenä on avustava työntekijä. Perusteena on, ettei työntekijältä vaadita aikaisempaa koulutusta tehtävään ja itsenäinen tekeminen voi olla haaste. Avustavan työntekijän hinnoittelukohta on 08PER070. Palkka kokoaikaisena 1 782,87€ / kk.
- Pilotointivaiheessa henkilöt tekevät 30% työaika. $30\% = 2,29$ h/päivä (oletus 5 pv/vk)

Huomiot ja näkökohdat

- Alihankintamallissa rajataan pois vuokratyö ja työnvälitys.
- Työsuhteista työtä voidaan tehdä seuraavilla toimialoilla: ympäristön siistintä,- /talonmiestyöt, mahdollisesti kokoonpano/pakkaustyöt ja kaupanalan hyllytystyöt. TES mahdollistaa helpoiten kaupanalan työtehtävät. Muissa TES aiheuttaa mahdollisesti hinnan nousua tehtäville töille palkkauksen takia. Toki mahdollisuus avustavaan/osa-aikaiseen työhön.
- Palkkio tehtävistä töistä (urakka vs. tunti hinta). Tunti hinnoittelu alkaen 45€/h = ryhmä max. kaksi henkilöä + valmentaja. Suotavampaa ko. toimialoilla olisi urakka hinnoittelu tehtävän mukaan.

Avotyötoiminnan rooli suhteessa palkkatyöhön

- Vaalijalan pilotissa avotyötoiminnan uudelleen organisoinnissa testataan määräaikaista avotyötoimintaa, jonka tavoitteena on palkkatyösuhte yrityseseen.
- Asiakas saa sosiaalipalveluna työtoimintaa. Työtoiminta tukee asiakkaan osaamista työmarkkinoille siirryttäessä. Tähän voidaan myös sisällyttää työhönvalmennusta.
- Ajatuksena tavoitteellinen ja määräaikainen avotyötoiminta, josta suora polku palkkatyösuhteeseen.
- 1. Asiakaan halu ja motivaatio, asiakkaan osaaminen, työvalmentaja 2. Työhönvalmentaja ja esimiehet tiimityönä.

Arvioikaa, kuinka suuri osa toiminnan menoista tulee katettua toimeksiantoja antavan tahojen laskutuksen kautta

- Alihankintamallisissa työskentelevien palkka menot, osittain mahdolliset laitteista,- matkoista ja muista hyödykkeistä tulevat kulut. Työnjohto (työhönvalmentaja) sosiaalipalveluna. Arviona noin 60 – 70% menoista saadaan katettua.
- Työtilaus tulee Savosetille yrityksiltä, työn tekee alihankintamallin mukaisessa toiminnassa olevat henkilöt, Savoset laskuttaa työn tilaajalta jälkikäteen, Vaalijala maksaa asiakkaille palkkaa. Asiakkaat ovat määräaikaissa ja osa-aikaissa työsuhteessa.

Mitä muutoksia tarvitaan, että alihankintamallista saadaan toimiva ja pysyvä toimintamuoto?

- Asenteiden muuttuminen valtakunnallisesti.
- Juridisesti työsopimusten joustamattomuus.
- Vammaisten ihmisten osaamisen lisääminen työmarkkinoilla on työllistymistä tukevan toiminnan tehtävä.
- Alihankintamalli (palkkatyö) ja työtoiminta eivät saa olla toisiaan poissulkevia. Pilottivaiheessa on tavoitteena, että asiakas voi olla päivän aikana palkkatyössä (alihankintamalli) ja työtoiminnassa.
- Selkeänä uhkana tällä hetkellä on nähtävissä valtakunnalliset muutokset. Kunnat/kuntayhtymät eivät ole halukkaita aloittamaan uusia neuvotteluja työllisyysasioissa. Huomiona Vaalijalan rooli vielä tällä hetkellä (palveluntuottaja).

Mitä muutoksia tarvitaan, että alihankintamallista saadaan toimiva ja pysyvä toimintamuoto?

- Työhönvalmennuskeskusten (työtoiminnan) roolin kirkastaminen ja asiakkaiden työelämävalmennuksen johdonmukaisuuden selkeyttäminen. → Työhönvalmennuskeskusten rooli selkeämmin palkkatyöhön suuntaavaksi.
- Pohdinnassa onko haaste: Yritykset ostavat toiminnan alihankintana esim. työhönvalmennuskeskuksilta, jolloin he eivät ole valmiita palkkaamaan henkilöitä yritykseen. Määräaikaisessa avotyötoiminnassa asiakas pääsee suoraan yritykseen tekemään työtehtäviä, jolloin kynnys palkata asiakas yritykseen on pienempi, mutta edelleen on riski, ettei yritys palkkaa henkilöä. Toisaalta alihankintamallilla voidaan saada useammalle vammaiselle henkilölle palkallista työtä, mutta vain hyvin vähäisissä määrin ja määräaikaisesti ja tämäkin vaihtoehto sopii osalle kehitysvammaisista. On tärkeää, että on olemassa erilaisia työllistymisen vaihtoehtoja.

Yhteystiedot:

Projektikoordinaattori:

Tiina Hiltunen, 040-4816054

Projektityöntekijä:

Reijo Pöyry, 040-4816066

Työkykyohjelma